

Prima instanță: Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău (R.Pascari)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (N.Budăi, V.Efros, I.Muruianu)

Î N C H E I E R E

22 august 2018

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Iulia Sîrcu
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017,

c o n s t a t ă :

La data de 02 august 2016, Igor Vignan a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral în sumă de 20 000 000 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 21 octombrie 2014 a depus cerere de chemare în judecată în Judecătoria Centru, mun.Chișinău împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, cauza nefiind examinată în fond, deși au trecut deja 660 de zile.

Consideră că i-a fost încălcat dreptul său la examinarea cauzei în termen rezonabil.

A menționat că în rezultatul acțiunilor Judecătoriei Centru, mun.Chișinău, a suportat suferințe psihice, fiindu-i lezate drepturile și interesele legitime, suportând și suferințe fizice, astfel solicită încasarea prejudiciului moral în mărime de 20 000 000 lei.

Prin hotărîrea din 17 noiembrie 2016 a Judecătoriei Buiucani, mun.Chișinău, cererea de chemare în judecată depusă de Igor Vignan împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral, s-a admis parțial. S-a constatat încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile nr.3-2732/14 de Judecătoria Centru, mun.Chișinău și s-a dispus încasarea de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției al Republicii Moldova, în beneficiul lui Vignan

Igor, a prejudiciului moral cauzat prin neexaminarea în termen rezonabil a cauzei civile în sumă de 500 lei, în rest cerințele înaintate de Vignan Igor s-au respins ca neîntemeiate.

Prin decizia din 05 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins din lipsă de temeii, apelurile declarate de Igor Vignan și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și s-a menținut hotărârea din 17 noiembrie 2016 a Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău în pricina civilă la cererea de chemare în judecată intentată de Igor Vignan către Ministerul Justiției al Republicii Moldova privind constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei și repararea prejudiciului moral.

Pentru a decide astfel, instanța de apel, cu referire la circumstanțele cauzei, a reținut că toate argumentele și afirmațiile invocate de către apelanți sunt vădit lipsite de suport juridic, sub toate aspectele au fost examinate de prima instanță, fiind inconsistente și fără raționament valabil circumstanțelor speței.

La 22 iunie 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei din 05 octombrie 2017 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 17 noiembrie 2016 a Judecătoria Buiucani, mun.Chișinău cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului a indicat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, care se încadrează în prevederile art.432 alin.1, 2 lit.c) Cod de procedură civilă și a apreciat arbitrar poziția părților la proces și a probelor anexate la materialele dosarului.

În susținerea recursului recurentul a menționat că instanța de fond doar parțial a apreciat raportul motivat prezentat de Judecătoria Centru, mun.Chișinău. Examinarea cauzei în termen rezonabil este doar una din componentele ce țin de dreptul părților la un proces echitabil și prin urmare termenul rezonabil nu poate prevala asupra altor componente sau asupra dreptului la un proces echitabil per ansamblu.

A menționat că instanța de judecată nu trebuia sub pretextul respectării termenului rezonabil de judecare a pricinii să refuze în cercetarea probelor necesare pentru o completă și corectă soluționare a cazului, sau să îngreuească dreptul participanților la proces la folosirea diferitor mijloace procedurale civile prevăzute de legislația în vigoare, care pe cale de consecință ar încălca principiul egalității părților la proces precum și principiul contradictorialității procesului civil or, amânările ședințelor de judecată care au avut loc în cauza în care se invocă tergiversarea examinării cauzei sunt perfect explicate și motivate prin raportul prezentat, respectiv nu există nici un temei de a constata încălcarea dreptului la examinare a cauzei în termen rezonabil. Instanța de fond a constatat că înaintarea cererilor de recuzare de către reclamant a constituit un factor negativ care a dus la încălcarea termenului rezonabil de judecare a cauzei.

În conformitate cu art.434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia Curții de Apel Chișinău din 05 octombrie 2017 a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces la 25 octombrie 2017 (f.d.211) lipsind însă date privind recepționarea acesteia, respectiv recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova la 03 august 2018, se consideră a fi depus în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art.439 alin.(2) Cod de procedură civilă, după parvenirea

dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La data de 03 august 2018 de către Igor Vignan a fost depusă referință.

În conformitate cu art.439 alin.(3) Cod de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând admisibilitatea recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.432 Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sînt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

- a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;
- b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;
- c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;
- d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;
- e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;
- f) hotărîrea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decît cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art.433 lit.a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod

de procedură civilă.

Or, argumentele invocate în recurs se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanțele ierarhic inferioare și nu redă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau de drept procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate și urmează a fi respins.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei se precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art.432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art.130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

Cît privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de art. 6 § 1 al Convenției Europene a Drepturilor Omului, instanța notează că obligația de a motiva o hotărîre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză (a se vedea *inter alia*, *Helle v.Finlanda*, 19 decembrie 1997, parag.55; *Latourniere v.Franța*, 10 decembrie 2002, parag.2; *Hansen v.Norvegia*, 2 octombrie 2014, parag.71-74).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

În conformitate cu art.art. 270, 433 lit.a), 440 alin.(1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e :

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Iulia Sîrcu

judecătorii

Nina Vascan

Victor Burduh